

บทที่ 6

สรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

การใช้จ่ายรัฐบาลเป็นเครื่องมือที่มีบทบาทสำคัญ ซึ่งมีสเกรฟ (Musgrave, 1989:5-6) ได้กล่าวถึงหน้าที่หลักของรัฐบาลไว้ 3 ประการ คือการจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Allocation Function) การกระจายรายได้และความมั่งคั่ง (Income and Wealth Distribution Function) และ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Stabilization Function) โดยในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ จะใช้เครื่องมือทางด้านนโยบายการคลังด้านรายจ่ายภาครัฐบาลซึ่งสามารถกระตุ้นระบบเศรษฐกิจให้เกิดความเจริญเติบโต โดยผ่านการทำงานของตัวทวีการใช้จ่ายของภาครัฐบาล (Government Expenditure Multiplier) เนื่องจากการใช้จ่ายของรัฐบาลมีผลต่อการขยายตัวของกรบริโภคและการลงทุนของภาคเอกชน กล่าวคือ ในระบบเศรษฐกิจจะประกอบไปด้วยตัวแปรทางเศรษฐกิจต่าง ๆ โดยที่แต่ละตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ เมื่อตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งในระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ก็จะส่งผลกระทบต่อตัวแปรอื่น ๆ ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงลักษณะโครงสร้างการใช้จ่ายภาครัฐบาลของประเทศไทย ตลอดจนวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงการใช้จ่ายภาครัฐบาลที่มีต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคที่สำคัญของประเทศไทย ได้แก่ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ภาษี อัตราดอกเบี้ย การบริโภคของภาคเอกชน และการลงทุนของภาคเอกชน ใช้วิธีโคอินทิเกรชันและเออร์เรอร์คอเรคชัน ตามวิธีการของ Johansen และ Juselius ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิรายไตรมาสระหว่างไตรมาสแรกของปี พ.ศ. 2536 ถึงไตรมาสแรกปี พ.ศ. 2549 ซึ่งสามารถสรุปผลดังนี้

การศึกษาลักษณะโครงสร้างการใช้จ่ายภาครัฐบาลของประเทศไทยโดยใช้วิธีสัดส่วนต่องบประมาณทั้งหมด พบว่า เมื่อจำแนกรายจ่ายตามหน่วยงานรายจ่ายที่มีสัดส่วนมากที่สุด ได้แก่ หน่วยงานกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อจำแนกรายจ่ายตามโครงสร้างแผนงานรายจ่ายที่มีสัดส่วนมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มภารกิจสังคม เมื่อจำแนกรายจ่ายตามลักษณะการใช้จ่ายรายจ่ายที่มีสัดส่วนมากที่สุด ได้แก่ งบบุคลากร เมื่อจำแนกรายจ่ายตามลักษณะเศรษฐกิจรายจ่ายที่มีสัดส่วนมากที่สุด ได้แก่ รายจ่ายประจำ เมื่อจำแนกรายจ่ายตามลักษณะงานรายจ่ายที่มีสัดส่วนมากที่สุด ได้แก่ ด้าน

การบริการชุมชนและสังคม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าโครงสร้างรายจ่ายทั้ง 5 ประเภท มีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกันคือมุ่งเน้นด้านการพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพประชากร ส่วนการวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการใช้จ่ายของรัฐบาลที่มีต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคนั้นจะทดสอบความสัมพันธ์โดยวิธี cointegration และ error correction ตามวิธีของ Johansen ซึ่งจากการทดสอบความนิ่งของข้อมูล โดยวิธีการ Augmented Dickey-Fuller Test พบว่าตัวแปรทุกตัวมีความนิ่งที่อันดับความสัมพันธ์ของข้อมูลเดียวกันที่ $I(1)$ และผลการทดสอบ cointegration และ ECM พบว่าการใช้จ่ายของรัฐบาลมีผลกระทบในระยะยาวต่อการเปลี่ยนแปลงของ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมากที่สุด รองลงมาคือ การลงทุนของภาคเอกชน การบริโภคของภาคเอกชน ภาษี และสุดท้ายคือ อัตราดอกเบี้ย อธิบายได้ดังนี้ คือ เมื่อการใช้จ่ายรัฐบาลเพิ่มขึ้น 1 ล้านบาท จะส่งผลกระทบต่อทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเพิ่มขึ้น 2.4788 ล้านบาท รองลงมาคือ การลงทุนของภาคเอกชนกล่าวคือ เมื่อการใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่ม 1 ล้านบาทจะส่งผลกระทบต่อทำให้การลงทุนของภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 0.86973 ล้านบาท ผลกระทบอันดับที่ 3 คือการบริโภคของภาคเอกชน กล่าวคือ เมื่อการใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่ม 1 ล้านบาทจะส่งผลกระทบต่อทำให้การบริโภคของภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 0.59310 ล้านบาท ผลกระทบอันดับที่ 4 คือภาษีกล่าวคือ เมื่อการใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่ม 1 ล้านบาท จะส่งผลกระทบต่อทำให้ภาษีเพิ่มขึ้น 0.16671 ล้านบาท และผลกระทบอันดับสุดท้าย คือ อัตราดอกเบี้ยกล่าวคือ เมื่อการใช้จ่ายของรัฐบาลเพิ่ม 1 ล้านบาท จะส่งผลกระทบต่อให้อัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.00004880 นอกจากนั้นผลการศึกษายังพบว่า ตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคทุกตัวจะมีการปรับตัวในระยะสั้นเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาว ส่วนตัวแปรที่มีผลกระทบในระยะสั้นพบว่า การใช้จ่ายรัฐบาลมีผลกระทบกับการลงทุนของภาคเอกชนเพียงตัวแปรเดียว

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาถึงบทบาทของการใช้จ่ายของรัฐบาลที่มีต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาค พบว่า การเพิ่มขึ้นของการใช้จ่ายของรัฐบาลส่งผลกระทบต่อตัวแปรผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมากที่สุด เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของการใช้จ่ายรัฐบาล จะมีผลกระทบต่ออุปสงค์รวมหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศได้โดยตรงตามขนาดของตัวแปรการใช้จ่ายรัฐบาล นอกจากนั้น ยังเป็นการกระตุ้นการบริโภคและการลงทุนภาคเอกชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้การเพิ่มขึ้นของการใช้จ่ายรัฐบาลยังมีผลกระทบต่อทำให้ภาษีและอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น เพื่อรักษาระดับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย ดังนั้นรัฐบาลจึงควรคำนึงถึงการใช้จ่ายของรัฐบาลให้มี

ประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจและวางแผนการ
พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อันที่จะนำไปสู่การเจริญเติบโตที่เหมาะสมในอนาคตต่อไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved